

Økonomiske konsekvenser og endring av foreldrebetaling i SFO

Saksbehandler: Ellen Benestad

Saksnr.: 15/00964-58

Behandlingsrekkefølge

Møtedato

Hovedutvalg for oppvekst og kultur

17.02.2016

Formannskap

02.03.2016

Kommunestyret

Rådmannens innstilling:

1. Det innføres et 3-delt betalingssystem basert på morgenåpning, ettermiddagsåpning og fram til stengetid for 2, 3, 4, eller 5 dager per uke. Denne ordningen evalueres i januar/februar i 2017.
2. Følgende satser vedtas for 2016:

	Morgen til skolestart	Etter skoletid til 15.30	Etter skoletid til stengetid
2 dager per uke	kr 260	kr 690	kr 950
3 dager per uke	kr 390	kr 1 030	kr 1 440
4 dager per uke	kr 520	kr 1 350	kr 1 920
5 dager per uke	kr 650	kr 1 700	kr 2 400

3. Det innføres ikke inntektsreduert betaling.

Ås, 09.02.2016

Trine Christensen
Rådmann

Ellen M. Benestad
oppvekst- og kultursjef

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

HOK
Formannskap
Kommunestyre

Vedtak i saken sendes til:

Rektorene på barneskolen
Økonomiavdelingen
Oppvekst og kultursjef

SAKSUTREDNING:

Sammendrag:

Momentum Consulting har på oppdrag fra Ås kommune gjennomført en selvkostberegning av SFO for hele kommunen for regnskapsåret 2015. Som selvkostberegningen viser, var SFO i Ås kommune 70 % finansiert av foreldrebetaling. Resten er finansiert gjennom kommunale midler. For 2016 øker graden av selvkost til 76 %.

Rådmannen foreslår at det innføres et nytt prissystem med større grad av fleksibilitet. Det foreslås å innføre et 3-delt betalingssystem basert på morgenåpning, ettermiddagsåpning og fram til stengetid for 2, 3, 4, eller 5 dager per uke.

Det er utregnet kostnadene ved å innføre inntektsredusert betaling for de med inntekter under kr 400.000. Det er imidlertid ikke foreslått å innføre det i denne omgang.

Fakta i saken:

Økonomiske konsekvenser SFO i Ås kommune.

Selvkostberegning av SFO

Momentum Consulting har på oppdrag fra Ås kommune gjennomført en selvkostberegning av SFO for hele kommunen for regnskapsåret 2015. Dette er et firma som har spesialisert seg på selvkostberegninger og som har god kontroll på hvilke retningslinjer som gjelder for selvkostområdet. De gjennomfører også selvkostberegninger for VAR-området i Ås.

I Ås kommune er det slik at de fleste kostnader knyttet direkte til brukeren slik som mat, lærere, assistenter med mer blir ført på kostnadsstedet og i dette tilfellet med funksjon 215 Skolefritidsordning. Kostnader knyttet til drift av bygget blir ikke ført her. Det blir ført på eiendomsavdelingen, men vi kan allikevel identifisere disse kostnadene da det blir ført på funksjon 222 Skolebygg i tillegg til at de blir ført på anlegget.

Ved selvkostberegningen blir alle kostnader ført på funksjon 215 lagt til grunn. I tillegg blir det beregnet en andel av funksjon 222 Skolebygg på de anlegg som er aktuelle (barneskolene). I dette tilfellet er kostnaden fordelt på andelen av antall brukere av anleggene. SFO-barna er telt både som skoleelever og bruker av SFO. Beregningen: $SFO\text{-barn}/(SFO\text{-barn} + \text{skoleelever}) = \text{andel SFO}$ viser at SFO står for omtrent 30 % av bruken. I tillegg kan alle andre kostnader som er direkte henførbare på driften tas med. Dette gjelder f.eks. økonomitjenester, forsikring, osv.

Ved selvkostberegningen for Ås kommune er SFO-avdelingen ved Rustadtunet holdt utenfor med både inntekter og kostnader.

Nedenfor er en oversikt over hvordan Selvkost SFO ser ut med regnskapstall for 2015 og budsjett 2016. Budsjettallene er det som er vedtatt av kommunestyret 9.12.2015.

SFO	2015 Etterkalkyle selvkost	2016 Prognose
160000 Brukerbetaling opphold	18 854 686	20 479 000
16**** Øvrige salgssinntekter	-200 200	-237 600
17**** Refusjoner	640 086	0
Driftsinntekter	19 294 572	20 241 400

10**** Lønn	18 352 880	17 277 000
11**** Varer og tjenester	1 571 744	1 640 000
12**** Varer og tjenester	3 965 595	4 030 571
14**** Overføringsutgifter	0	0
Direkte driftsutgifter	23 890 219	22 947 571
Avskrivningskostnad	1 760 364	1 927 425
Kalkulatorisk rente	959 408	974 239
Direkte kapitalkostnader	2 719 772	2 901 664
Indirekte driftsutgifter (netto)	654 670	680 857
Indirekte avskrivningskostnad	2 935	2 935
Indirekte kalkulatorisk rente	379	322
Indirekte kostnader	657 984	684 114
Driftskostnader	27 267 975	26 533 348

+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	0	
+/- Overstyring bruk av/avsetning til selvkostfond		

Foreløpig resultat	-7 973 403	-6 291 948
Subsidiering av årets underskudd	7 973 403	6 291 948
Resultat	0	0
Kostnadsdekning i %	70,8 %	76,3 %

Som selvkostberegningen viser, var SFO i Ås kommune 70 % finansiert av foreldrebetaling. Resten er finansiert gjennom kommunale midler. For 2016 øker graden av selvkost til 76 %.

Vurdering:

Innteksreduert betaling

Det kan legges opp til muligheten for å ha reduserte satser for foreldrebetaling for husholdninger med lave inntekter.

Det kan legges opp til 3 nivåer på betalingene. Husholdninger med samlet inntekt opp til 200 000 kr per år kan gis 50 % reduksjon i prisen. Husholdninger med samlet inntekt mellom 201 000 kr og 400 000 kr kan gis 25 % reduksjon, og husholdninger med samlet inntekt fra 401 000 kr og oppover betaler 100 %.

Ut fra erfaringstall på barnehageområdet, regner rådmannen med at det er 40 – 50 barn som kommer til å få redusert betaling hvis man benytter seg av innteksreduert betaling. Forslaget vil gi reduserte inntekter til kommunen. I tillegg viser erfaring med dette arbeidet på barnehagesektoren at det krever mye arbeid fra administrasjonen med godkjenning av søknader samt innsamling og verifisering av informasjon. Alle satser må i tillegg vedlikeholdes i faktureringsystemet 2 ganger ekstra ved endringer i satser.

Det er svært ressurskrevende hvis det skal innføres redusert betaling på alle satsene som foreslås. Det er også mulig at man kun innfører innteksreduert betaling for de som bruker ordningen 5 dager per uke slik tabellen under viser.

Med det nye opplegget for oppholdstid som rådmannen foreslår, kan kostnaden for husholdningene på årsbasis se slik ut:

Redusert betaling

			0 - 200 000 kr		201 000 kr - 400 000 kr	
	Per mnd	Inntekt 11 mnd	Per mnd	Inntekt 11 mnd	Per mnd	Inntekt 11 mnd
Full plass Morgen + ettermiddag til stengetid	kr 3 050	kr 33 550	Kr 1 525	kr 16 775	kr 25 163	Kr 2 288
Morgen + ettermiddag til 1530	kr 2 350	kr 25 850	Kr 1 175	kr 12 925	kr 19 388	Kr 1 763
Fra skoleslutt til 1530	kr 1 700	kr 18 700	Kr 850	kr 9 350	kr 14 025	Kr 1 275
Fra skoleslutt til stengetid	kr 2 400	kr 26 400	Kr 1 200	kr 13 200	kr 19 800	Kr 1 800

Dersom man tar utgangspunkt i full plass og at henholdsvis 20 barn kommer fra hjem med lavest inntekt og 30 barn fra den andre gruppen vil maksimalt inntektstap for kommunen bli omtrent 590 000 kr. I tillegg må vi forutsette at omtrent 10 % stilling totalt vil gå til administrering av ordningen. **Dette gir total kostnad for ordningen på 680 000 kr.**

Ny betalingsordning

Rådmannen foreslår at det innføres et nytt prissystem med større grad av fleksibilitet.

Oppholdstid	Ferier
SFO – før skoletid 2 faste dager per uke	Morgenåpningen + skoletiden de 2 faste dagene eleven benytter seg av tilbudet.
SFO – før skoletid 3 faste dager per uke	Morgenåpningen + skoletiden de 3 faste dagene eleven benytter seg av tilbudet.
SFO – før skoletid 4 faste dager per uke	Morgenåpningen + skoletiden de 4 faste dagene eleven benytter seg av tilbudet.
SFO – før skoletid 5 faste dager per uke	Morgenåpningen + skoletiden
SFO – ettermiddag til kl 15:30 2 dager per uke	Skoletiden + ettermiddagen fram til kl 15:30 de 2 faste dagene eleven benytter seg av tilbudet
SFO – ettermiddag til kl 15:30 3 dager per uke	Skoletiden + ettermiddagen fram til kl 15:30 de 3 faste dagene eleven benytter seg av tilbudet
SFO – ettermiddag til kl 15:30 4 dager per uke	Skoletiden + ettermiddagen fram til kl 15:30 de 4 dagene eleven benytter seg av tilbudet
SFO – ettermiddag til kl 15:30 5 dager per uke	Skoletiden + ettermiddagen fram til kl 15:30
SFO – ettermiddag til stengt tid 2 dager per uke	Skoletiden + ettermiddagen fram til stengt tid de 2 faste dagene eleven benytter seg av tilbudet
SFO – ettermiddag til stengt tid 3 dager per uke	Skoletiden + ettermiddagen fram til stengt tid de 3 dagene eleven benytter seg av tilbudet
SFO – ettermiddag til stengt tid 4 dager per uke	Skoletiden + ettermiddagen fram til stengt tid de 4 faste dagene eleven benytter seg av tilbudet
SFO – ettermiddag til stengt tid 5 dager per uke	Skoletiden + ettermiddagen fram til stengt tid

	Morgen til skolestart	Etter skoletid til 15.30	Etter skoletid til stengetid
2 dager per uke	kr 260	kr 690	kr 950
3 dager per uke	kr 390	kr 1 030	kr 1 440
4 dager per uke	kr 520	kr 1 350	kr 1 920
5 dager per uke	kr 650	kr 1 700	kr 2 400

Det er mulig å sette sammen ulike alternativer etter behov.

F.eks. kan man velge 3 dager morgen SFO + 2 dager til 15.30 + 3 dager til stengetid. Dette vil da koste 390 kr + 690 kr + 1440 kr = 2 520 kr.

Ved behov for full plass med morgentilbud og etter skoletid til stengetid 5 dager per uke vil det koste: 3 050 kr.

Det er i tillegg mulig å kjøpe enkeltdager:

Kr 460 for enkeltdag i ferier og kr 255 for en ekstra skoledag. Disse prisene ble vedtatt i handlingsprogrammet for 2016.

Denne ordningen gir meget stor grad av fleksibilitet. Det er stor usikkerhet hvor ressurskrevende denne ordningen vil være, og det anbefales derfor at dette blir evaluert i januar/februar 2017 for evt å foreta justeringer.

Økonomiske konsekvenser:

Budsjettet for 2016 er vedtatt på bakgrunn av dagens ordning hvor 70 % av barna har full plass. Ved innføring av ny ordning må det antas at antall barn med full plass går relativt mye ned.

Hvis vi antar at antall barn med full plass går ned til 20 % og at 50 % av barna har 3 morgener + 3 korte dager + 2 lange dager = 2 370 kr og 30 % har 4 dager til 15.30 = 1 350 kr, vil inntektsanslaget bli som følger:

Antall barn per jan 2016 = 717 barn	717	Andel	Inntekt *11 mnd * andel
Full plass	kr 3 050	20%	kr 4 811 070
3 m + 3 korte + 2 lange	kr 2 370	50%	kr 9 346 095
4 korte	kr 1 350	30%	kr 3 194 235
		Sum	Kr 17 351 000

Dette anslaget er 3 millioner lavere enn budsjetterte inntekter i 2016. Det vil derfor være nødvendig med en vurdering av inntektsanslagene i 2. tertial når vi ser effekten av den nye betalingsordningen.

Alternativer:

Det ble utarbeidet 3 forslag til åpningstider, §7 i vedtektene for skolefritidsordningen, som ble sendt ut på høring:

Forslag 1

a. Deltid opptil 3 dager pr uke - i ferier får de bruke de samme dagene som hele dager.

b. Heltid 4 – 5 dager

c. Mulighet for kjøp av enkeltdager

De barna som har deltids plass har i dette forslaget anledning til å bruke skolefritidsordningen opp til 15 timer per uke.

Det er i dette forslaget anledning til å kjøpe enkeltdager. Foreldre kan bruke forskjellige dager i like og ulike uker så lenge det er en fast ordning.

Forslag 2

Det samme som forslag 1, men i tillegg er det mulig å velge bare ettermiddagsåpent SFO.

a. Deltid 1-3 dager – i ferier får de bruke de samme dagene som hele dager

b. Heltid 4 – 5 dager

c. Kun ettermiddagsåpent - fra skoleslutt til kl 15:30 hver dag. I feriene får de bruke 3 dager fram til kl 15:30.

d. Mulighet for kjøp av enkeltdager

Forslag 3

Forslag 2 med tillegg av egen morgenåpning.

a. Deltid 1-3 dager – i ferier får de bruke de samme dagene som hele dager

b. Heltid 4 – 5 dager

c. Morgenåpning fra åpning til skolestart hver dag. I feriene får de bruke 2 dager fram til kl 15:30.

d. Ettermiddagsåpning fra skoleslutt til kl 15:30 hver dag. I feriene får de bruke 3 dager fram til kl 15:30.

e. Mulighet for kjøp av enkeltdager

Flesteparten foretrakk alternativ 3.

Forslag 4

I tillegg kan det legges inn et 4. forslag

Oppholdstid	Ferier
SFO – før skoletid 1- 3 faste dager per uke	Morgenåpningen + skoletiden de 3 faste dagene eleven benytter seg av tilbudet.
SFO – før skoletid 4 faste dager per uke	Morgenåpningen + skoletiden de 4 faste dagene eleven benytter seg av tilbudet.
SFO – før skoletid 5 faste dager per uke	Morgenåpningen + skoletiden
SFO – ettermiddag til kl 15:30 1- 3 dager per uke	Skoletiden + ettermiddagen fram til kl 15:30 de 3 faste dagene eleven benytter seg av tilbudet
SFO – ettermiddag til kl 15:30 4 dager per uke	Skoletiden + ettermiddagen fram til kl 15:30 de 4 dagene eleven benytter seg av tilbudet
SFO – ettermiddag til kl 15:30 5 dager per uke	Skoletiden + ettermiddagen fram til kl 15:30

SFO – ettermiddag til stengtid 1 - 3 dager per uke	Skoletiden + ettermiddagen fram til stengtid de 3 dagene eleven benytter seg av tilbudet
SFO – ettermiddag til stengtid 4 dager per uke	Skoletiden + ettermiddagen fram til stengtid de 4 faste dagene eleven benytter seg av tilbudet
SFO – ettermiddag til stengtid 5 dager per uke	Skoletiden + ettermiddagen fram til stengtid

Ovennevnte forslag er mindre fleksible for brukerne, men vil sannsynligvis være rimeligere for kommunen.

Konklusjon med begrunnelse:

Det er nå foreslått en løsning som er svært fleksibel for brukerne, men mer krevende å administrere enn alternativ 1, 2, og 3. Samtidig så er det noe innstramming i forhold til tidligere prismodell. Ut fra hva som er kommet fram i høringen, så bør denne modellen kunne tilfredsstillende de fleste brukernes behov da valgfriheten er stor. Dette krever imidlertid at avtalene om brukstid som er inngått mellom foreldrene og SFO blir overholdt. Bemanningen skal tilpasses det antall barn som til enhver tid benytter SFO.

Kan vedtaket påklages?

Nei

Ikrafttredelse av vedtaket:

1.4.2016